

'समानो मन्त्रः समितिः समानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL
B.A. Programme 4th Semester Examination, 2022

SEC1-P2-SANSKRIT

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 60

The figures in the margin indicate full marks.

UNIT-I

1. Answer any **one** of the following questions: 12×1 = 12
 - (a) Write a detailed note on 'प्रमाण' according to समाधिपाद of योगदर्शन.
 - (b) Write a detailed note on सम्प्रज्ञातसमाधि according to योगदर्शन.

2. Explain any **two** of the following Sūtras: 6×2 = 12
 - (a) योगश्चित्तवृत्तिनिरोधः ।
 - (b) अनुभूतविषयासम्प्रमोषः स्मृतिः ।
 - (c) तत्परं पुरुष-ख्यातेर्गुणवैतृष्णयम् ।
 - (d) तस्य वाचकः प्रणवः ।

3. Write short note any **two** of the following questions: 3×2 = 6

वैराग्य, विपर्यय, अविद्या ।

UNIT-II

4. Answer any **one** of the following questions: 12×1 = 12
 - (a) Write a note on विद्या and अविद्या according to ईशोपनिषद्.
 - (b) Discuss the nature of ब्रह्मण् according to ईशोपनिषद्.

5. Explain any **one** of the following: 6×1 = 6
 - (a) असूर्या नाम ते लोका अन्धेन तमसावृताः ।
तांस्ते प्रेत्याभिगच्छन्ति ये के चात्महनो जनाः ॥
 - (b) यस्तु सर्वाणि भूतान्यात्मन्येवानुपश्यति ।
सर्वभूतेषु चात्मानं ततो न विजुगुप्सते ॥

6. Translate any *two* of the following verses:

3×2 = 6

- (a) कुर्यन्नेवेह कर्माणि जिजीविषेच्छतं समाः ।
एवं त्वयि नान्यथेतोऽस्ति न कर्म लिप्यते नरे ॥
- (b) तदेजति तन्नैजति तद्वरे तद्वन्तिके ।
तदन्तरस्य सर्वस्य तदु सर्वस्यास्य वाह्यतः ॥
- (c) सम्भूतिं च विनाशं च यस्तद्वेदोभयं सह ।
विनाशेन मृत्युं तीत्वा सम्भूत्यामृतमश्नुते ॥

7. Answer any *two* of the following questions:

3×2 = 6

- (a) What is the derivative meaning of the term उपनिषद् ?
- (b) In which veda does the ईशोपनिषद् belongs to? What is its other name?
- (c) What do you mean by 'मातरिश्वा according to ईशोपनिषद्?

—x—